Ч. 20 (12.386). Львів, вівторок 28. січня 1930. Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem. Рік LI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“, Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 27·50 „
Річно 55·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голандії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

„Щоби було, якби було?“...

(Від нашого кореспондента)

Варшава, 24. січня 1930.

На засіданні Конституційної Комісії дня 21. п. м. посол Лехніцький з ББ сказав буквально слідуюче:

„Справа національних меншин, а кажу тут передовсім про слов'янські меншини, може зблизитися до розвязки саме завдяки сильній владі. Меншини розуміють, що коли можуть чогось сподіватися у польській державі, то переважно від сильної правлячої влади. Польська держава стрічала великі трудноші. Спершу мусіла бути полагоджена справа границь, потім фінанси, тепер приходимо до устрою, а потім *ясно видно, що прийде на стіл справа* меншин. Пересторогою для нас може бути те, що ділося в Польщі перед її поділом. Якщо Польща щасливо полагодила справу унії з Литвою, то це сталося завдяки впливам польських королів, головно Казимира Ягайлонського. Коли справу Русі полагоджено невигідно з інтересом Польщі, а Україна дісталася в руки Росії, тому, що в хвилині, коли ця справа була полагоджувана, вплив королів був надзвичайно малий, рішали сойми та інтреси кресових вельмож. Коли би Польща була полагодила цю справу по мислі, яку мали Стефан Баторій, Володислав IV чи канцлер Оссолінський, то історія булаб пішла іншим шляхом“.

Своєрідні польські парляментарні звичаї і окрема розгардіяш в урядово-санаційному таборі не дозволяють приймати поважні слова до відома так, як формально слід було би. І ми не знаємо, чи треба розуміти їх, як авторитативну заяву пануючої нині в Польщі влади, чи це погляд президії Клюбу ББ., чи може лише — особисті міркування промовця, які не мають ніякої реальної основи. Бо колиб розглядати заяву посла Лехніцького поважно, то треба би ствердити в ній дві поважні точки: 1) що після переведення зміни польської конституції польський уряд займеться нарешті проблемою національних меншин і 2) що ширшою програмою нинішньої польської влади є змагати до відновлення концепції Володислава Варненьчика та канцлера Оссолінського, себто, — творити польсько-литовсько-українську триєдину державну унію! Признаємося, що дотеперішній досвід каже нам ставитися до посольських промов ББ з найбільшою резервою і не надавати їм більшого значіння, як фразеологічним фаєрверкам. Тому теж слів посла Лехніцького не беремо, бо не можемо брати, в буквальному їх значінні і не вважаємо їх жадною заявою з розвитку національних справ Польщі. А все-ж, ці слова дають добру нагоду до деяких міркувань на актуальну тему польсько-української політики, тим більше, що ми не наслідуємо наших сусідів, яким абсолютно байдуже, хто з українців і що колинебудь говорить.

„Щоби баламуцтво не ширилося“ — теорія про нерозривний звязок т. зв. сильної влади в Польщі і т. зв. проблеми національних меншин у польській державі, не є зовсім нова і ми чули її вже нераз. Пригадуємо, що напр. вже яких 4 роки тому пос. Станислав Стронський, тоді один з провідників польського реакційно-монархістичного табору (т. зв. „Християнсько-народової партії“) переконував автора цих рядків, що в особі короля Польщі і його розумного оточення українці зможуть знайти далеко швидше зрозуміння вимогів української проблеми та признання їх слушних вимог ніж у кількох-сот-головому польсько-му парляменті. Те саме ми віддавна читаємо у статтях пос. Мацкевича, який теж саме є фанатичним поклонником Степана Баторія, Володислава IV. й Оссолінського та все покликується на їх провідні гасла „експансії“ Польщі на схід як, ноги що сіве ква ноя“ польського великодержавницького стремування. Ширші концепції як напр. федерації, унії чи якоїсь іншої форми державно-устроєвого звязку з Україною, очевидно, як поширення далеко на схід границь

Польщі!), є настільки, делікатно кажучи, неактуальні, що нічого над ними на цьому місці розводитись. Інша справа з т. зв. сильною владою, себто введенням у Польщі конституцією санкціонованого автократизму, який заступив би нинішню, бодай формально істнуючу демократично-парляментарну систему. Це справа актуальна, бо прецінь вже нині не може бути сумніву, що коли в Польщі не буде взагалі скасований парляментаризм, то проте він буде сильно обмежений саме в користь створення тієї „сильної“ влади.

Сильна влада у Польщі, теоретично беручи, може проявитися у національній політиці двояко: або збільшеним утиском непольських народів і повним легковаженням їхнього голосу, або рішучою зміною курсу національної політики по лінії громадянської рівноправности, без огляду на протести всіх ендецьких польських елементів. Так, це правда, що українці здають собі справу, що національною політикою варшавського уряду кермує польське націоналістичне „кресове“ громадянство, якому варшавська влада — навіть, колиб хотіла — не має сили ані відваги протиставитися. Ми свідомі того, що коли би прийшли до влади напр. пепеси й радикали типу п. Тугута, та не хотіли входити з власними явними і закаптуреними ендеками в найгостріший конфлікт, мусіли би їм — саме в національній політиці — потурати і поступатися. Очевидно, що якби варшавський уряд був справді свідомий значіння української проблеми і справді мав ясно зясовану програму в цій справі, іншу від ендеків, якби варшавський уряд справді був пропятий доброю волею зробити максімум можливого в ділянці заспокоювання потреб кількох міліонів українських громадян, знаючи, що незаспокоєння явне і славне цих потреб мусить доводити до щораз гірших для держави комплікацій, то безумовно не оглядався би на силу „кресового“ ендецтва і бодай постепенно старався би цю силу нагинати та ломити при реалізуванні своєї національної програми. Та колиж цеї свідомости і сильної та доброї волі нема, тоді теж ніякі найширші формальні прерогативи влади не поможуть. Правдою є теж, що українці не мають жадних підстав для якогось довіря до польського сойму, нема теж жадних даних вірити, що який-небудь будучий польський сойм буде у відношенні до національної проблеми кращий від дотеперішніх соймів. З тих преміс виходячи, можна би справді дійти до висновку, що для українців демократичний чи автократичний устрій Польщі повинен бути щонайменше — байдужий.

Але справа не така проста. Передовсім, яка гарантія, що найменше обмеження парляментаризму й розвязання рук урядові не буде цим останнім негайно використане — проти меншин?

Що „сила“ влади не буде вжита не проти сильнішого — власного, політичного сліпого й фанатично-короткозорого ґрмадянства, — лише проти слабшого, — проти „меншин“? Що „сильна“ влада не буде вічно випробовувана саме на „меншинах“? Яке можна мати довіря до будучої, зміненої конституцією відповідно спрепарованої сильної влади в Польщі, що вона спочиватиме в руках одиниць із широким політичним овидом і тими особистими прикметами духа, які дозволять їм зрозуміти досіль нікому ще в Польщі незрозуміле й перевести в діло те, чого досіль ніхто в життя перевести не хотів ані смілиости не мав?! Таж найбільш характеристичною, найбільш яскравою рисою політичного польського світу, це повний брак індивідуальностей і жалюгідна вузкість категорій політичної думки!

Друга, зачеплена п. Лехніцьким справа це черговість тих проблем, які виповнюють програму діяльности польських урядів протягом якоїсь неозначеної скількости літ. І це не нова теорія. Прецінь ми вже стільки разів чули, що „нема часу“ займатися меншостевою справою, бо є „важніші“ справи! І знову: колиб брати заяву представника ББ. поважно, тоді справді требаб хіба бажати собі, аби мерщій щезла конституційна болячка. Бо з хвилиною, коли польський уряд дійсно почав би українськими справами цікавитися, колиб дійсно вийшов із стану самозадоволеної несвідомости й незнання, тоді прийшлаб зміна нинішнього стану. А знову така: де це написано, що після полагоди бюджету не прийде „на чергу“ справа податкової реформи, чи ревізії напрямних закордонної політики чи адміністративного перестрою — словом, що не вирине безліч нових „пильніших“ і „важніших“ справ від національної?!

В українському інтересі не лежить таке заабсорбування польської прилюдної думки і польської політики якимнебудь справами, які лише не допускали би займатися національною проблемою. Але українська політика не може теж займатися поважно такими заявами, як остання п. Лехніцького — і помагати урядові перескакувати через усі труднощі, при залишуванні надалі благодатного „статус кво“ у царині національної політики.

І. Кедрин.

Права української мови в практиці.

Чи греко-кат. парохіяльні уряди мають право вживати української мови в переписці з урядовими державними установами?

Від кількох літ, зокремаж останніми часами, потується на сторінках української національної преси багато адміністраційних і навіть судових присудів на наших греко-католицьких парохів за те, що вони переписуються з адміністраційною владою в українській мові. Старости, звичайно, видають свої обіжники (т. зв. окульнікі) на власну руку, в яких доручають парохіяльним урядам гр.-кат. обряду предкладати статистичні виказаи та всі інші письма в урядових справах до староств у польській, тобто державній мові на основі закону про мову, згідно з першим його артикулом. Чи старости мають право видавати такі розпорядки чи ні? На це питання і хочу дати відповідь.

Ця справа товчеться від довшого часу по всіх наших епархіях, судах і парохіяльних урядах. І виходить, що як сказав староста слово і видав „окульнік“, то „по сєму бить“, „сік вольо, сік юбео!“ І старост. слово стає таким чином законом, на підставі якого навіть окружні суди карають Богу духа винних гр.-кат. парохів лише за те, що вони, згідно з постановами канонічного права (арт. 470), котрому силою свого уряду *мусять* повинуватися, згідно дальше з виразними приписами таки польської конституції (арт. 114, 115) і наконець згідно з приписами на основах конституції заключеного конкордату Річипосполитої Польської з Апостольською Столицею переписуються з урядами і дають їм вимагані статистичні викази про природний рух населення, або витяги з метрикальних книг в українській мові, котра на основі згаданих вже приписів мусить бути признаною мовою їхнього автономного урядування і діловодства!

Але найбільша біда у тій болячій для всіх гр. кат.-парохів справі полягає в тім, що ані адміністраційна влада, ані суди не мають ніякого нового польського закону, на підставі якого могли би карати невинних людей за непоповнені через них злочини і мусять хапатися аж давного перестарілого і теперішньому духови нових законів невідповідаючого австрійсько-цісарського розпорядку з 20. IV. 1854. Ч. 4. ВДЗ., т. зв. Прігельпатенту.

Маю під руками кілька вироків Окружного Суду в Чорткові, якими на підставі „відчитаного при розправі „окульніка“ Староства в Копичинцях і Чорткові засуджено гр.-кат. парохів на більші грошеві гривни або арешт за те, „же вбрев поleceniu Староства (Копичинце 16. VI. 1925, Ль. 18191/25), би предкладаць викази статистичне в єнзику паньствовим, предложил в єнзику „руским“, що має становити „прекрочене з А. 7 і

12. цес. розп. з дня 20/4. 1854 Ч. 6. ДЗУП. австр." (сік).

Мимо цього, що в часописах підношено кільна разів цю справу, покарані пароxи мусять платити, або сидіти в арештах, а справа досі стоїть на мертвій точці і я досі не чув, щоби компетентні Консисторії робили які доцільні заходи з метою усунення того правничого дивогляду та приципнення засудів для невинних гр.-кат. парохів!

Знаю, що численні з оо. парохів слухняно давно піддалися старостинським розпорядкам і „страха ради" пишуть по польськи з пониженням власної гідности й нарушенням обовязуючих їх постанов канонічного права.

Знаю, що ще багато парохів бореться за своє святе, навіть польською конституцією, державними і міждержавними законами загварантоване право! — Але, чи вони самі, — одиниці, без ніякої зорганізованої сили, довго зможуть остоятися?! Чи одиноко компетентні чинники гр.-кат. Ординаріяту не повинні якнайскорше забрати слово в тій важній справі та спрямувати її на належні шляхи?!

Що з того, що декотрі парохи навіть на деканальних зїздах постановили дальше писати в рідній мові, як на це дозволяють обовязуючі закони і до чого мають законне право, коли кожний повітовий староста може видавати „окульнікі" з обовязуючою силою закону.

От і тепер зараз по Новім Році на день 15. І. 1930 р. поплила свіжа филя обвинувачень (о. Северин Матковський, о. Яків Тарнавський, о. Йосиф Дуплавий, о. Степан Король та ін.) за „пшекрочене арт. І. устави євзиковей з 31. VII. 1924. ДЗУП. Ч. 73 і розп. австр. Мін. спр. внутр. з 16. IX. 1857. Ч. 1767 і т. д.") і посипуть нові грошеві кари.

А тимчасом пригадую, що закон про мову з. 31. VII. 1924 Ч. 73 ВДЗРП., на котрий покликується вище цитований „окульнік" повітових старостів, в арт. І. постановляє лише, що в „державній мові" мають обовязок урядувати тільки „державні, самоврядні і адміністраційні власти", до яких безспірно і безсумнівно гр.-кат. парохіяльні уряди не належать. Всякий сумнів у тому напрямі усуває зрештою виразно виконавчий розпорядок Ради Міністрів Річипосполитої з 24. X. 1924., виданий як пояснення до виконання цього закону (мовного), в котрім вичислений цілий ряд ріжних урядів і властей (і то таксативно), але між ними ані словечком не згадується про власти чи уряди парохіяльні.

Той самий правний погляд ляг в основу письма Міністерства Освіти (за Ґрабського) з 9. IV. 1926 Ч. IV. М. 1451/26 в справі урядової мови у відповідь до гр.-кат. епископів у Львові, Станиславові і Перемишлі, а саме, що власне парохіяльні уряди мають бути уважані за правні особи в понятті припису арт. 2. цитованого закону (мовного) і як такі на основі того власне припису (отже на один артикул дальше, як це цитують старости) мають право комунікуватися з властями в укр. мові!, так як парохіяльні уряди силою свого автономного церковного становища і єдино на підставі своїх приписів канонічного права (К. 470) ведуть метрикальні книги і *як такі* лише в тім своїм характері комунікуються з усякими державними властями.

Власти адміністраційні (староства) і судові залюбки цитують також рескрипт австр. Мін. внутр. справ з 16. IX. 1857 Ч. 1767 ВДЗ., яким унормовано спосіб ведення метрикальних книг і їхню доказову силу, але який також виразно постановляє, що метрикальні витяги можуть бути писані в мовах: німецькій, латинській, польській та українській, отже надає *виразно* гр.-кат. парохам право переписуватися з властями і давати витяги чи „виказзи" в українській мові!

Отже зі всіх приписів і розпорядків давної Австрії і нових польських законів виходить право за гр.-кат. парохами, які в наслідок цих приписів *за весь час правління давної Австрії* користувались цим правом і пернисувалися завсіди з властями і давали їм згадані виказзи лише в українській мові!

Зрештою для доповнення вище згаданих приписів велике значіння у цій преважній не лише для гр.кат. парохів, але і для цілого українського громадянства справі мають виразні приписи польської конституції (з 17. III. 1921 Ч. 44. ВДЗ) в арт. 114 і 115 про відношення католицької, отже і гр.-кат. Церкви до держави, який то закон ляг в основу міждержавного договору з Апостольською Столицею, так званого „Конкордату", ратифікованого польськими законодатними тілами, а тим самим зі загально обовязуючою силою закону, який повинні в першу чергу респектувати всі державні власти отже і старости.

А вкінці згаданий договір (Конкордат) зі силою обовязуючого закону постановляє заразже в арт. І., що духовні власти мають свобідне автономне право виконувати свою юрисдикцію і адміністрацію згідно з приписами канонічного права, яке знову постановляє, що метрикальні книги і витяги з них мають бути ведені способом через церковні власти означеним, а Ординаріяти згідно з тими приписами зарядили, що всяке урядування має бути ведене виключно в українській мові шкільним правописом.

Тому приписови мусять підчинятися також всі парохіяльні уряди і не можна їх змушувати до урядування в польській мові, а тим менше за згідне з приписами канонічного права і державних законів урядування вони не можуть бути потягнені до карної відповідальности, хочби на основі § 25, карн. з. з огляду на „обедієнція каноніка", котра обовязує кожного пароха, який не може під строгістю цих канонів поступати інакше та находиться в примусовому положенні!

Колиж — як це видно з дальшого поступовання властей — діється щось противного, то в обороні наших прав повинні згідно виступити всі компетентні чинники духовні і цивільні, ціла наша суспільність через нашу Парляментарну Репрезентацію, а такий згідний виступ мусить також довести до бажаного успіху!

Д-р Остап Юрчинський.

Православний собор не відбудеться.

Канцелярія синоду автокефальної православної церкви видала комунікат, у якому повідомляє, що польський уряд не дав відповіди на просьбу синоду про дозвіл скликати дня 12. лютого Собор православної церкви в Польщі. У цій справі митрополит Діонізій і архиепископ Олексій мали авдієнцію у мін. релігійних віроісповідань й освіти Червінського, але міністр заявив, що уряд не може дозволити на скликання цього Собору, тому, що в цьому Соборі замало репрезентована світська влада і тому, що плян нарад Собору на його думку не доведе до стабілізації відносин між православними в Польщі. Митрополит Діонізій повідомив дієцезійні власти, що приготування до Собору мусять бути перервані.

Саботаж в Еспанії.

З Мадриду пишуть, що на залізничій лінії Маляга—Лінарес поспішний поїзд вискочив зі шин і розбився, наслідком чого багато осіб було ранених, а кілька осіб згинуло. Виявилось, що тайні організації, ворожі диктатурі, зірвали шини і спричинили катастрофу, тому, що в цьому поїзді їхало кількох визначних представників влади і війська. Виконавців замаху не найдено.

З німецького парляменту.

Дня 23. почалось нове засідання німецького парляменту, який радить тепер над справою монополів і над пляном нових виборів директорії. Представники німецької народньої партії відбули конференцію із демократами і представниками центра, щоби обміркувати вислідж конференції в Газі. Посол Шлянге-Шенінґен заявив, що виступає з німецької національної партії.

ВОЛОДИМИР ОСТРОВСЬКИЙ. 18)

Сміх землі.

— І чому я відірвалася від них? Чому стала чужою, одинокою, всіми покинутою? Чи не час навернутися до свого народу, виплакати на його грудях усе своє горе?

Враз перед її очима станула сувора постать черниці, а в вухах забренів її замогильний голос:

„Як зламаєш присягу, проклята будеш! Прокляття йтиме за тобою вслід і ніде не дасть тобі заспокоїтися. Життя твоє буде пеклом і згинеш страшною смертю..."

Черниця стояла перед нею, як страшний дух зза гробу, й гіпнотизувала її своїм холодним зором, віднімаючи всі сили.

Поволі, як у сні, зсовувалася Лідія зі стільця, станула спочатку на одно коліно, потім на друге. Так само поволі й почерзі підняла руки й зложила їх для молитви, підводячи вгору. Нарешті бліді уста самі собою зашептали чужі слова чужої молитви...

За кілька хвилин постать черниці почала блідніти, а її сила слабшати. Зір Лідії прояснювався. Ворухнула головою. Примара щезла...

Щойно тепер зауважила, що стоїть на колінах. Швидко підвелася. Охопила голову руками й заплакала всім еством, кожною частиною душі.

— Боже мій, Боже! Чого вона хоче від мене? Чому зза могили не дає мені спокою?

Смертельний жах охопив її і трусив усім тілом.

— Які муки! які муки!

Нарешті зовсім очуняла. Воля вернулася. Стряхнула головою.

— Забутися! Забути всіх і все! Аджеж кінець буде один!...

XXIV.

Семенюк виїхав інструктувати сільську кооперативу. Олена була дуже задоволена з того. Сподівалася, що Голянівський прийде й на самоті з нею буде більш вітвертий, ніж у присутности брата.

Причепурилася. Мріяла про вчительську посаду в околиці Луцька й весело наспівувала. Можливість часто бувати в Луцьку малювалася їй щастям, а праця серед свого народу — подвійним.

Біля десятої години прийшов Голянівський.

— Що з вами? — здивувалася Олена, — дуже зле виглядаєте.

Дійсно, Голянівський був блідий, під очима сині смуги, біля вух і на висках жовті плями, очі без вогню, все обличча перетомлене.

Спостереження Олени було для нього неприємне. Він не любив, щоб жінки бачили його в такому вигляді. Від незадоволення навіть трохи почервонів.

— Маю деякі неприємности, — відповів вимиваючо й зараз-же спитався:

— А де Василь?

— Виїхав на село.

По обличчу Голянівського пройшла нова тінь незадоволення, а жовті плями біля вух виступили ще помітніше.

— Обіцяв приїхати ввечорі, — заспокоїла його Олена. — Очевдно, маєте якусь справу?

— Так, дуже важливу.

Тепер тінь незадоволення пройшла по обличчі Олени. Вона зрозуміла, що прийшов він не задля неї, а дійсно до брата в якійсь справі.

— Я теж маю зараз іти, до інспекторату. Може проводите мене?

— З приємністю, — відповів Голянівський, бо треба було якось вбити час до вечора.

Вийшли на вулицю. Взяв її під руку. Доторк її тіла оживив його, як морфій. Очі заблищали, голос дзвенів. Десь із дна душі знявся гумор, блиск дотепів, той безтурботно-веселий тон, який так подобається всім жінкам без ріжниці національности, віку й освіти.

Раптом у кількох кроках Голянівський побачив струнку фіґурку Лідії. Була бліда. Очі її спочатку спалахнули, а через мить стали холодно-байдужими. Голянівський уклонився. Хотів продовжувати розмову з Оленою в тому-ж тоні, але голос його звучав приглушено, навіть тремтів.

Дивна здібність у жінок: вони з одного погляду пізнають своїх суперниць.

— Щось та пані дуже неласкаво подивилася на вас...

— Якби ми звертали увагу на жіночі заздрощі, то мусіли б відмовитися від життя.

— Ого! Який ви самопевний. Вже й заздрощі!

— Кожний мусить знати свою силу.

Олена не відповіла.

— Ось і інспекторат. Тут я попрощаюся з вами.

—Але тільки до обіду? Добре. Щоб вам одній не сумувати без Василя, дозвольте запросити себе на обід. Зайду.

Олена кивнула головою й швидко пішла до інспекторату.

Голянівський подивився на неї, і очі його спалахнули:

— Гарна жінка! Справжня польова квітка. От хто міг би відмолодити рід Голянівських.

Ця думка в одну мить перевернула всі його почування.

XXV.

Щоб відпочити на свіжому повітрі й вбити зайвий час, пішов до парку. Пахло молодою зеленю. Співали пташки свої веснянки. Бігали й сміялися діти.

Біля нього пробіг гарненький кучерявий хлопчик з великими синіми очима.

— Такі самі волошки, як у Олени, — промайнуло в голові Голянівського.

Задивився. Щось потягнуло його до хлопця. Покликав його. Хлопець сміливо підійшов і запитуюче подивився йому в вічі. Щось [illegible] незнане ворухнулося в душі Голянівського. Взяв його за руку й розпитував про тата, маму, забавки. А волошкові очі все глибше й глибше входили йому в душу. Думка, що всі діти — ідіоти, навіть і не нагадала про себе.

(Продовження буде.)

На що наражені наші села?

Живим покажчиком цього події в селі Розтічках, долинського повіту.

Село Розтічки належить до свідомих українських сіл. Має воно всього 200 забудовань, але має читальню „Просвіти“, кооперативу „Згода“ і т-во „Луг“. В часі соймових виборів майже ціле село голосувало на листу ч. 18. Давніше вів провід громадської праці в селі священик о. Теофіль Костишин, який відійшов від праці тому 4 роки по причині тяжкої недуги. Тепер працював головним чином місцевий молодий дяк Стефан Кощинець, секретар т-ва „Луг“, який на днях згинув наслідком страшних відносин, які запанували від недавна в селі.

До минулого року громадське життя в селі процвітало; йшла робота освітня, економічна й політична, а в громаді панувала повна згода. Нещастя почалося з літа минулого року. А внесли його в село своїж таки люди Михайло с. Стефана і Павло Ільницькі. Вони змінили свій батьківський обряд, перейшли на латинство, поробилися більшими поляками ніж самі поляки, заложили в селі „Стшельца“ і під його покришкою зруйнували спокій, який досі панував у селі. До „Стшельца“ звербували біля 15 членів, а своїм „презесом“ проголосили війта Івана Витвицького. Оба Ільницькі роздобули собі револьвери, нерідко стріляють по селі і страшать людей. Їх безчинствам немає кінця. Михайло Ільницький є комендантом „Стшельца“, ходить по селі з постерунковим і переводять нагляд над сан[і]тарними порядками і горе тому, хто йому не подобається. Михайло Ільницький не має означеного заняття, за його поведення батько його вирікся і не дав йому поля, а коли громада дала йому на побудування хати будівельний матеріял, то він його випродав. За це громада відсудила його на 25 літ від громадського ліса. В таких умовах видно думав, що нічого йому більше не остається, як збрататися з панами з міста і вдавати великого „патріота“. Цим „патріотизмом“ довів до того, що став карою і пострахом для села, а особливо для свідоміших його людей. На місцевого учителя, українця Івана Кожана йдуть доноси до прокуратури за протидержавну роботу і бунт, а згаданого вже Стефана Кощинця на днях просто усунено зі світа.

Дня 3-го січня ц. р. Стефан Кощинець вертав вечером до дому. По дорозі напали на нього брати Михайла Ільницького Микола і Павло і колами побили його до нестями. Брат Стефана Кощинця Михайло побіг за напасниками, щоби їх розпізнати, а йому напроти вибіг з хати командант „Стшельца“ Михайло Ільницький і почав стріляти з револьвера з криком: „бандити напали на нас, я Вас всіх вистріляю як псів“. На другий день відвезли побитого Стефана Кощинця до судового лікаря д-ра Блюменталя в Болехові. 8-го січня родина побитого їздила по того самого лікаря до Вигоди, а цей сказав привезти до побитого священика. Того самого дня приїхала остаточно судова комісія з Болехова і ствердила у побитого тяжке ушкодження тіла і запалення мозкової оболони. Побитий почав виявляти в горячці помішання і 11-го ц. м. відвезено його автом до шпиталю до Львова, де він слідуючого дня й помер.

Дня 6-го січня командант постерунку з Витвиці списував протоколи про побиття і напав та обіцяв людям в селі, що повідбирається від „стшельців“ револьвери, але в часі Різдвяних Свят „стшельци“ ходили по селі з револьверами і наводили страх на селян. Коли на Різдво жінка побитого Стефана Кощинця докоряла Михайлові Ільницькому за побиття її чоловіка, то той витягнув револьвер і в присутности людей сказав: „Будьте мені люди свідками, що як вона не піде геть, то я її застрілю“, а коли сестра побитого за те саме сварила Ільницького, то він її побив. Це бачив і війт Іван Витвицький, але коли жінка жалувалася йому, то він відповів їй: що я вам пораджу.

Дня 10-го січня ц. р. приїхав до села повітовий комісар з Долини з 12 поліцянтами. Поліція зажадала від голови місцевого „Луга“ Онуфрія Барткова всіх лугових документів і забрала деякі книжки, як „Верховинці“, „Орендар у клопоті“, та деякі особисті папері Барткова. Після цього пішла поліція до читальні „Просвіти“, де вже урядував цивільний поліційний агент. Бартковові казали забрати всі читальняні книжки і занести за ними до хати громадського секретаря, де урядував повітовий комісар. Той приказав зняти з грудей Барткова його відзнаку і заявив йому, що з нинішнього дня „Луг“ не істнує, а луговикам забороняється збиратися навіть по двох. Крім цього комісар заборонив продовжувати коляду на „Рідну Школу“, яка досі дала вже понад 100 зол. На питання голови „Лугу“ Барткова, на якій підставі комісар припиняє діяльність „Лугу“, цей відповів, що робить це тому, бо на чолі „Лугу“ стоять бандити. Після цього комісар наказав постерунковим опечатати домівку „Просвіти“, де міститься і „Луг“. Двері читальні „Просвіти“ забили цвяхами, а потім запечатали.

По скінченому урядуванні в товариствах перевела поліція ревізію у неприсутнього місцевого управителя школи Івана Кожана, який виїхав на свята. Перетрясли сінники в ліжках, шафу, гору, де повисипали з мішків овес, шукаючи, як говорили служниці, за пальною зброєю. Підчас цеї ревізії забрано 6 книжок. — Звичайно, що ревізія не минула і побитого Стефана Кощинця.

Ціла та справа опиниться перед судом і безперечно перед соймом.

Пос. А. Максимович.

Ґанді готовий до боротьби за волю Індії.

Льондонська преса пише, що Ґанді заявив представникам преси: „Перед нами стоїть боротьба за незалежність Індії. Я все стремів до безкровного визволення мого народу, але від Анґлії залежить чи ця боротьба буде безкровною. Ми індійці не підемо на жадні компроміси і не візьмемо участи в ніяких переговорах чи конференціях, якіб не мали на меті повного відокремлення Індії від Анґлії. Час компромісів проминув назавжди. Настрої в Індії є неспокійні. Якщо в Індії прийде до проливу крови, то вся вина і відповідальність спадуть на Анґлію“.

Морська конференція в Льондоні.

На засіданні морської конференції дня 23. ц. м. ухвалено, що Еспанія має відограти головну ролю у справі середземньоморського пакту. Анґлійська делеґація на спілку з еспанською виготовляє плян реорґанізації еспанської фльоти. Анґлія внесла проєкт будови еспанських кораблів, які не перевищувалиб тонажем 25.000 тон і малиб гармати не більші як 15 цм. пром.ру. Америка та Анґлія вже на дорозі до порозуміння у справі кружляків, підводних лодок і великих воєнних кораблів. Японія домагається права удосконалювати свої малі воєнні кораблі. Французькі делеґати побоюються, що морська конференція іде по такій лінії, яка піднесе силу і престіж Америки та Анґлії і ставлять свої дуже високі домагання, щоби спаралізувати вплива Анґлії та Америки, але останнього дня Франція бачила небезпеку бути ізольованою і передала конференції свій новий меморіял, в якім пропонує утворити середземноморське Льокарно, якеб ґарантувало, що середземноморські держави не будуть собі взаїмно загрожувати війною, а навпаки, на випадок війни, помагати. Але в Льондоні панує переконання, що такого середземноморського Льокарна не вдасться утворити, бо не всі держави над Середземним морем почувають спільноту інтересів а Італія перша не приступить до такого Льокарна, маючи свої розбіжні з Францією політичні тенденції. Так само відсутність СРСР. на конференції викликає труднощі в утворенні такого Льокарна. Німеччина бере участь у конференції тільки в ролі пасивного обсерватора.

Ґенеральним секретарем конференції вибрано Моріса Генкея. Американський представник Стімсон заявив, що Зєдинені Держави бажають мати фльоту не більшу як Анґлія. Французький представник Тардіє у довгій промові доказував, що Франція з ґеоґрафічних і політичних причин мусить мати більшу фльоту як інші держави, бо вона загрожена з трьох боків з моря, мусить боронити своїх кольоній і торговельних морських ліній. У відповідь на це Мекдональд в імені Анґлії говорив, що Анґлія як остров окружений морем не може надто розоброїти себе на морі, бо Анґлія буде безпечною, маючи тільки велику фльоту, в іншім випадку вона втратить кольонії і загине з голоду і перенаселення. Італійський представник говорив, що колиб кермуватись такими мотивами як Анґлія і Франція, то фльоту треба ще збільшити, а не зменшити, бож Італія також із трьох сторін загрожена з моря.

До ювилею „Діла“.

В. МУДРИЙ.

У 50-ліття „Діла“.

Реферат на святочному засіданні 14. січня 1930 р.

Мені припала незвичайно висока честь промовляти на нинішньому ювилейному святі і замкнути, що так скажу, піввікову діяльність „Діла“ на отсьому святочному засіданні.

Признаюся, що маю поважні сумніви, чи мої скромні сили зможуть як слід зясувати ролю „Діла“, тимбільше, що „Діло“ не тільки дуже й дуже переросло мене своїм віком, але ще більше придавило мене своєю світлою, великою минувшиною і традицією. Цей приємний, але й дуже важкий тягар минувшини і традиції „Діла“, що спочиває в цей мент на моїх плечах, позбавляє мене в деякій мірі свободи рухів, свободи вислову, свободи оцінки. Та не зважаючи на те, я, свідомий усіх труднощів, а одночасно й великої відповідальности, що її несу перед українською громадою вже три роки як керманич „Діла“, позволю собі скористати з цього свого виімково експонованого становища та висловити кілька наскрізь субєктивних думок про нашого ювилята. Самозрозуміло, що ніде не переступлю тих меж субєктивної довільности, які ставить мені як це минуле, так і теперішнє „Діла“, тимбільше, що в додатку почуваю себе карним членом цього ідейно згармонізованого колективу, якого ідеї „Діло“ назовні репрезентує.

Щоби зрозуміти загадку всіх успіхів „Діла“, треба зрозуміти й загадку всіх невдач українського життя в тій частині Української Землі, що зветься Галичиною, не за останніх 50, а бодай за останніх 100 літ. Повний злоби і сарказму польський висказ „хлоп і поп“ на означення цього змісту, що крився під поняттям українського народу, був перед сотнею літ навіть за широкий. Бож духовенство тільки в незначній частині почувало себе складовою частиною українського народу. У великій перевазі було воно спольщене. Український нарід репрезентував тільки „хлоп“, і до того „хлоп“ панщизняний, темний, що рахувався просто інвентарем. Якіж перспективи могли бути тоді перед таким народом? Щойно по 1848 р. прийшов час, в якім відносини змінилися настільки, що щодо нього можна вже погодитися на поширення змісту цього поняття, під яким розуміємо український нарід, від „хлопа“ до „попа“.

Тому не треба дивуватися, що в боротьбі за свою національну й культурну емансипацію дуже нечисленні тодішні наші діячі попадали надто скоро у зневіру й або ломилися та пропадали для нас безповоротно, або кидалися в обійми національного ренеґатства та баламутили себе й нарід надіями на спасення від якихсь чужих, посторонніх сил. „Руська трійця“, тобто Маркіян Шашкевич, Вагилевич і Головацький та її пізніша доля є дуже промовистим прикладом нашого історичного трагізму. Всі три вони надійні, повні молодечого запалу, перенято ідеєю відродження славян, всі три діти доби романтизму, — піднесли на висоту ідеалу національне відродження українського народу в Галичині. Але всі вони були за слабі, щоби ставити побідно чоло своїм, а ще слабші, щоби побороти джерело всього тодішнього нашого національного лиха, а саме: цілковиту відсутність нашої і культурну, а далі й політичну та економічну всесильність польської шляхти на нашій землі. Доля трійці? Дуже проста й загально відома: ентузіяст Шашкевич зломився фізично і передчасно помер, Головацький, розчарований пізніше невдачами галицько-української політики на краєвім і віденськім терені, попав у національне ренеґатство русофільського типу, а Вагилевич, зневірений у якийнебудь успіх початого діла, попав у протилежний бік і став поляком, отже теж національним ренеґатом.

Отже вже на порозі нашого національного відродження в Галичині найсумнішу ролю в нашому житті грала зневіра. 1848-ий рік відкрив перед нашим розвитком, здавалось, нові, дуже широкі перспективи. В 48. році зявилось у Галичині багато свідомих українців, особливо між духовенством, навіть там, де досі навіть їх сліду не було. Виростали тоді українці, як гриби по дощі, бо перед нами усміхалась перспектива навіть деякої карієри. Таксамо родились українці пізніше, вже на наших очах, в часі великої революції на Великій Україні. Було між ними багато таких, що мали високорозвинений інстинкт уміння жити, приноровлятись до обставин та робити в данім випадку на українстві особисті інтереси. Патріотів великої міри було між нами небагато. „Головна Руська Рада“ з 1848 р. — це світлий момент у нашому житті. Але чи багато творців та учасників цієї Ради встоялось на позиціях 1848 р. до кінця? Навіть дуже мало! Невдачі на політичному і культурному полі позаганяли багато з тих учасників, а ще більше їх нащадків у москвофільський і польський табори. Адже відомо, що вже яких десять літ пізніше твердою ногою на всій Галицькій Землі стояла т. зв. „стара Русь“, що, не вірячи у свої сили для побідної боротьби з польською шляхтою, ждала спокійно й тихо на спасення від білого царя. Пізніше, ще за яких 20 літ, із тієї „старої Руси“ виродилось нечуване в ніякій іншій нації національне ренеґатство, що посунулось до заперечення племінної відрубности українського народу від російського. А щодо могутніх польських впливів, то мабуть не всім відомо, що нащадки творців „Гол. Руської Ради“ з 1848 р., тих що підписали першу р

Засідання сойму.

За видачу 19 послів. — Закон про додаткові кредити. — Справа телефонічного підслухування.

На суботньому засіданні сойму маршал повідомив, що суди домагаються видачі 19 послів (м. і. пос. Артура Гавзлера) та що віцемаршал Марек зрікається свого становища з причини недуги. Внесення комуністичної фракції на відмовлення урядові довіря впало великою більшістю. Сойм ухвалив кредит 350.000 зол. за роботи при будові нової соймової салі та соймового готелю. Пос. Княжановський реферував закон про додаткові кредити за час від 1. квітня 1929. до 1. березня 1930. З причини безробіття уряд предложив нове внесення, звасигнувати дальших 15. міл. зол. Референт просив ухвалити закон про додаткові кредити з поправкою 15. міл. Пос. Домбський (Стр. Хл.) пропонує відіслати внесення про 15 міл. до комісії, або колиб сойм приняв те внесення, то додати, що тих 15 міл. призначується не лише на поміч для міських, але й сільських безробітних. У голосуванні приняли додати слова: „міських і сільських". Опісля сойм приняв закон про нову доларівку. Вкінці обговорювали наглість внесення ППС про розглянення справи телефонічних підслухів. Пос. Праґер (ППС.) засував внесення в справі вибору надзв. слідчої комісії. Мін. почт і телеграфів Бернер ствердив, що підслухувань нема. (Пос. Домбський: То прийдіть до мого телефону, а я Вас навчу підслухувати. — Мін. Бернер: Не може нічого діятися в моїм ресорті, про що я не знав би. Пос. Гартгляс (Жид. Кл.): Себто за Вашим відомом відмовляють жидам посад). Міністер іще раз стверджує, що підслухування не істнує та що буоб карав якнайгостріше. Опісля наглість внесення в справі покликання надзв. слідчої комісії ухвалили вел. більшістю. Внесення це відіслали до правничої комісії. Найближче засідання сойму цього тижня.

Бюджетова комісія.

На суботнішньому засіданні бюдж. комісії голосували над бюджетом *мін-ства праці та сусп. опіки*. Приняли внесення на скреслення 80 тис. на контрактових робітників і 11 міл. із особових видатків. Підчас голосування над прелімінарем мін-ства закорд. справ мін. Залеський заявився за злукою в одну позицію деяких бюдж. видатків у закорд. урядах. Позиції ці невеличкі, а оперувати ними на вел. віддаль спричинює труднощі. Тут міністр оповідає свою *пригоду з каламарем*. Коли ще бесідник був послом у Римі, купив каламар і записав це як бюровий видаток. Йому звернули рахунок із заміткою, що це не бюровий, а інвестиційний видаток. Треба було робити поправки в книжках, переносити конто. Та на цьому не кінець. Найвища Контр. Палата станула на первіснім становищі бесідника і треба було знову переносити каламар із інвестицій до бюр. видатку. Опісля міністр боронив заатаковані позиції свого мін-ства.

Опісля комісія радила над референтом пос. Рибарського в справі Банку Господарства Краєвого. Референт уважає невідповідним, що дисп. фонд банку підвищено до 100.000 зол. і ставить внесення, що взиває уряд уповажнити Найв. Контр. Палату перевести контролю в згад. банку. Після засідання сойму бюджетова комісія радила над бюджетом мін-ства *почт і телеграфів*. Приняли внесення пос. Тромпчинського скреслити 30 тис. зол. з позиції на службові подорожі. Приняли теж внесення на зменшення інших позицій.

На засіданні *конституційної комісії* вибрали підкомісію, що розглянула би можливість фраґм. змін конституції. Принято внесення пос. Строньського, що підкомісія має також розглядати мерітум внесень Нар. Кл. і ін.

Чи конфлікт із урядом?

У президії ради мін. відбулася нарада прем. Бартеля з мін. Залеським і марш. Пілсудським. В політ. колах кажуть, що ця конференція була в звязку із скресленням бюдж. комісією міністрові закорд. справ дисп. фонду. Мін. Залеський на засіданні комісії в пятницю сказав був, що лучить справу дисп. фонду з довірям. Політ кола звертають увагу, що бюдж. комісія скреслила вже дисп. фонд мін-ства війск. справ і вн. справ і що це може довести до конфлікту з урядом. Усеж звертають увагу, що буде третє читання в комісії й ухвала пленуму сойму.

Сенат.

Пленарне засідання сенату буде 29. січня.

На парляментарній арені.

Почта і політика.

При бюджеті Міністерства Почт і Телеграфів *пос. Паліїв* вказав на дивовижні практики у відношенні до українців. Почта і Телеграф — це підприємство, котре має служити всім без вийнятку. А тимчасом почта і телеграф ведуть політику нарівні з Мін. Внутр. Справ. Не принято зльокавтованих перед роками українців-урядників. А тепер громадянинові української національности дістатися до почтової служби тяжче, ніж верблюдові перелізти через вухо голки. Навіть почтові аґенції обсаджується не людьми, які дають запоруку, що будуть добре виконувати свої функції, але міродатним є польська національність. Це доводить до того, що їх провадять різні повитухи, а в слід за тим польська почта на українських землях в столітті літаків і радія їздить волами. Але кожна почта уважає, що вона має обовязок вести політику. Шиканування українських клієнтів, недоручування листів і ґазет є на порядку дневному. Словом, почта як підприємство є нічим іншим, як станицею політики, спрямованої проти нас.

На це мін. Бернер заявив, що він не робить ніяких ріжниць, на доказ чого додав, що в нього є навіть дуже добрі урядники „русинської народности". Що до зльокавтованих, то вони відмовили присяги і тому їх не принято.

У відповідь міністрові пос. Паліїв ствердив, що присягу жадано від урядників в часі війни. Це суперечить всяким міжнародним конвенціям. Зновуж Сан-Жерменський договір виразно говорить, що ніхто не може нести консеквенції наслідком свого становища підчас війни. „Щодо „русинів", що є вони добрими урядниками, то вірю у це, але сумніваюся чи це русини, думаю, що вони українці". (Міністр: „Дуже перепрошую"). Щодо пропозицій міністра, щоби про всі непорядки його повідомляти, боюся, щоби міністр не утопився в повені скарг, які до нього будуть напливати.

У кривому дзеркалі закордонної політики

В дискусії над бюджетом мін. закордонних справ на бюджетовій комісії *пос. Паліїв* вказав на тяжку і смішну ситуацію польського міністра заграничних справ. За кордоном мусить він виступати в модному фасоні і представляти Польщу зовсім інакшою, як вона є в дійсности. Внутрішня політика Польщі головно у відношенні до непольських народів іде відомими нам усім шляхами. Міністр заграничних справ мусить це все виправдати, затушувати, з чорного зробити біле. Але на це не вистарчить навіть той великий диспозиційний фонд, що вставлений в цьогорічний бюджет. На це треба соток міліонів, але їх немає.

Один з соціялістичних бесідників обурювався, що польські епископи в Америці американізують польських дітей при помочі англійських шкіл. Не є виключене, — говорив пос. Паліїв, — що ці епископи перейняли так пропаганду міністерства заграничних справ, яке доказує світові, яка це гарна річ польські або номінально-утраквістичні школи для українського населення. Мабуть, що це вже жертви двоторовости польської політики.

В дальшому порушив пос. П. справу польського консуляту в Ужгороді. Є не інструкційно звязкова станиця для скоординування польської політики у відношенні до українців... це можна було би робити у Варшаві при помочі звязкового. Вкінці порушив справу шикан... ня нашої політичної еміґрації, відмовлювання її пашпортів і т. п. та поставив внесок на ст... нення диспозиційного фонду і дотація для конс... суляту в Ужгороді.

відозву, опинилися з часом у більшости в польському таборі.

Отже всі національні здобутки 1848 р. на нашому внутрішньому національному фронті на деякий час заломились наслідком зневіри у власні сили. Звичайне це явище в кожній історії рабів та невільників. А ми на цій землі саме й були рабами цілі віки. І та риса покутує в нас ще й досі.

Та всеж і в найгірших часах був невеликий гурток людей, який зумів протиставитися апертії бездільности „старої Руси". Була це переважно молодь. Молодь, яка навязувала нитки до Маркіянової традиції, яка інтересувалась відродженням на Великій Україні, яка одушевлялась Шевченком, яка під його впливом перенялась козакофільством · навязувала навіть до чисто формальних, зовнішніх традицій козацтва (ношення козацьких шапок, шараварів, жупанів), яка жила більше сентиментом, ніж ясною національною ідеольоґією, але сентиментом великим, сентиментом, що окрилював її до лету в романтичний світ уяви, в добу українського (передовсім козацького) минулого. Стара Русь ще жила довго, але поволі вона вищерблювалась. На неї вже підготовляла наступ „молода Русь" зі своїми органами: „Вечерниці", „Мета", „Нива", „Правда". Це вже були народовці, що почали свідому, систематичну працю над національним самоозначенням українського народу в Галичині. Вони заснували таку установу, як „Просвіта" в 1868 р. і Т-во ім. Шевченка в 1873 р. Вони й покликали до життя „Діло" в 1880 р. і дали почин також іншим українським установам. А все те мало служити перш за все внутрішньому національному самоозначенню нашого народу, з різнорядно з тим і боротьбі за національні права на широкому політичному полі в австрійській монархії.

(Продовження буде)

За видачу 11-ти українських послів!

На останньому засіданні сойму 24. н. м. відчитав маршал сойму листа прокуратора апеляційного суду у Львові з домаганням видачі 8-ми послів. Разом з дотеперішніми вимогами на видачу вплинуло до сойму домагання на видачу 11 українських послів. А саме: послів Паліїва, В. Кохана, о. д-ра Пелліха, О. Луцького, д-ра Блажкевича, О. Вислоцького, А. Максимовича, В. Целевича, В. Зубрицького, І. Лищинського й о. Л. Куницького — переважно з §§ 58 і 65 к. з.

Скільки коштуватимуть пашпорти?

Бюджетова комісія радила в суботу над справою пашпортів. Віцемін. Ґродинський сказав, що небаром появиться розпорядок, що знижуватиме оплату за норм. пашпорт з 250 зол. на 100, за більше разовий з 750 зол. на 250, торговий (для торг. цілей) на 25 зол., більшеразовий торговельний на 150 зол., пільговий для обслування, порятування здоровля або для участи в зїздах на 20 зол., кількакратний пільговий ... зол. Еміґраційні пашпорти будуть і далі безплатні. Крім того скасують усі дозаткові оплати за вимкою стемплевих і на бланкети.

Представник сказав, що уряд ... на річні пашпорти, замісць 3-місячних.

Комісар Каси Хорих у Станиславові.

Дня 24. січня приїхав зі Львова до Станиславова Вацл. Щенсни, визначений на комісара пов. Каси Хорих у Станиславові й перевів ... та гроші згад. каси. Щенсни це військовий ... ролівства.

З судової салі.

В ч. 19 „Діла" у статті „З судової салі" ... дано, що звільнено від вини й кари Гриця й Миколу Покидків, тимчасом звільнено тільки Покидка Михайла, званого Качоросом уч. VIII кл. ґімн., а Гриця й Миколу засуджено по 6 ...

Зі спортового життя.

Гаківка: Україна-Погонь І. Б. 1 : 0 (1 : 0, 0 : 0, 0 : 0).

І знову два цінні пункти здобула Україна в гаківці на леді, стоячи тепер на першому місці табелі гокейових мистецтв Б-кляси. Неділями змагання, що замісць на „Ґданську", де лід зами... пустив, відбулися на ставі „Світезі", ... вже дуже поважне число публики (до 400), що з великим зацікавленням слідила хід змагань й живо оплескувала всі акції української дру... ни. Склад України такий: Скрипій — вороття, Ґофрик, Ліщинський і Ґрещук (рез.) — оборона, Труш, Петрів і Дицьо — напад. Хоч гра обох дружин і з технічного і з тактичного погляду лишала ще багато до бажання, то всеж таки українська шістка мала більше з гри і якби наш напад стріляв цільніше, то перемога України була б значно вища. Найліпшими грачами України явилися: Дицьо в нападі (перейшов до України з Погоні) і Ґофрик у помочі (перейшов ...). Одинокого ґоля в тому дні стрілив Труш. Суддю вав справедливо п. Мармоль.

ЗМАГАННЯ ЗА МИСТ. Б-КЛЯСИ 24. І.
Погонь І. Б.—Чорні І. Б. 2:1.
Лехія І. Б.—Львовянка 2:0 (0:0, 1:0, 1:0).

Неділя.

Погонь—Львовянка 2:0 (0:0, 1:0, 1:0).
Чорні—Лехія 2:0 (1:0, 1:0, 0:0).
Львовянка—Гасмонея 5:0 (1:0, 1:0, ...).

НОВИНКИ

— **Арештування в Чортківщині.** Поліція ... Базару арештувала у селі Пашківці ... ків, чотирьох парубків за недозволене ... ня зброї. Польська преса пише, що ці ... стріляли до польських поліцаїв. Всіх ... тованих відставлено до чортківської ...

— **Смертність у Львові.** Статистика ... що в місяці грудні 1929. у Львові померло ... осіб, з чого 144 чоловіків і 111 жінок. Із ... числа померших було 129 римо-католиків, ... греко-католиків, жидів було 77, протестантів ... 5 і інших обрядів та безконфесійних 4 ... Причиною смерти у 5 випадках було ...

ство, 5 осіб померло від ріжних нещасливих випадків, а решта повмирала від ріжних недуг, найбільше, бо аж 54 особи, вмерло на удар серця, 44 від туберкульози.

— **Львівська хроніка.** При вул. Шептицьких Самуель Розенблят побив палицею свою наречену, Лену Кац, замешкалу при вул. Шимона про що вона повідомила поліцію. — У Скнилові підчас летунських вправ через неосторожність згинув вояк Бенбенович. — При вул. Сапіги 9. злодії вкрали у помешканні Вайтмана гардеробу вартости 1500 золотих. — Поліція арештувала Маріяна Скубака й Осипа Дуткевича за крадіж у склепі Марії Борковської при вул. Городецькій ч. 73 і за поранення Тадея Борковського, який хотів зловити цих злодіїв підчас крадіжи. — При вул. Рапапорта ч. 8 арештовано Болеслава Процеля підчас крадіжи. — При вул. св. Михайла ч. 3 арештовано Станислава Клюка за те, що він у пяному стані бив жінку і дитину. — Арештовано також Івана Банаха за кишенькові крадіжи у трамваю. — За волокитство арештовано Осипа Слонецького.

— **Гостинні виступи львівських злодіїв у Бібрці.** Львівські злодії люблять часом ущасливити своїми гостинними виступами і наші провінціональні міста і то часом навіть дуже віддалені від Львова: Минулого року у місточку Войнилові в Калущині львівські злодії обікрали українську торгівлю „Поміч“ і їх арештовано аж у Рогатинщині, а на днях львовяни загостили вночі до склепу Осипа Штіхера в Бібрці та викрали у нього більшу кількість шкури, кілька кожухів, білля і т. д. Злодіям булоб цілком пощастило, але через поспіх, нічний гість забув у склепі свій власний плащ, який відставлено до Львова, де слідча поліція пізнала, що цей плащ є власністю популярного у Львові interesting вломника Людвика Будуляка. Арештований Будуляк признався, що цей плащ колись покривав його трудолюбиве тіло, але недавно він продав його Юркові Біщукові із Рокітної. Юрка Біщука арештовано також, він признався до участи в крадіжі в Бібрці й ще видав і своїх товаришів, Франца Островського, Адама Камінського і Михайла Салату, а що більше, „засипаний“ Юрко Біщук зі злости „засипав“ Людвика Будуляка і зізнав, що цей Будуляк хоч і зрадив його, то сам фінансував гостинні виступи львівських злодіїв у Бібрці і виплатив їм по 5 золотих на кошти подорожі. Всіх їх арештовано.

— **Велика пожежа.** В Дикові Старім, у Любачівщині вибухла пожежа, яка знищила 4 доми, 2 стодоли і жидівську божницю. Шкода перевищає 50.000 золотих. Причини пожежі невідомі.

— **Литовський гузар утік до Польщі.** На польсько-литовськім кордоні коло Громадушок перейшов на польську територію литовський гузар-дезертир Серафим Давийос, якого арештовано. Прийшов він у військовім мундурі і зі зброєю, а в слідстві признався, що втік з литовської армії зі страху перед карою за побиття старшини.

— **Політичний процес у Вильні.** До Вильна привезено із вязниці у Вронках представника білоруського товариства „Громада“ посла Тарашкевича. На днях у Вильні він стане перед судом за участь в нелегальних організаціях й антидержавну пропагнду. Посол Тарашкевич був уже засуджений на 6 літ вязниці, але на домагання оборони почнеться ревізія цього процесу.

— **Арешт комуністичного редактора у Відні.** Віденська поліція арештувала редактора Оскара Блюма, який недавно приїхав із Москви. Арештування не має політичних причин. Оскар Блюм приїхав до Відня, жив у першорядним готелі, харчувався в реставрації як справжній „буржуй“, а коли треба було платити, він втік на стацію і хотів вернути до Москви. Там на стації його арештовано на домагання власника готелю і реставрації. Рад. посольство у Відні обіцює заплатити довги свого редактора і потягнути його до відповідальности аж на території СРСР.

— **Ріжні вісти.** У Мадриді арештовано кількох членів тайної організації демократів, які мали на меті усунути диктатуру в Еспанії. Недалеко Мадриду в Сеґою арештовано ворогів диктатури, між якими є 4 старшини еспанської армії. — Підчас судового процесу у податкових справах, у місті Льос-Анджельос, фільмова артистка Мері Пікфорд заявила, що річно вона заробляє 560.000 долярів, з чого заощаджує річно 420.000 долярів. — Парлямент Данії ухвалив новий закон про скасування кари смерти в данській державі. — З Тегерану пишуть, що в Табризі є шкарлятина, від якої за два тижні померло 3000 осіб. — З Атен прийшли відомости, що на території від Коринту аж до Острова Хіос дався відчути землетрус, який не спричинив більших наслідків.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платить кооперативам дня 25. січня: масло десерове, пріма, солене, експортове, 1 кг. 5.20 зол., масло десерове пріма, несолене 1 кг. 5 золотих; 1 л. молока 45 сотиків; 1 л. сметани, 1.70 золотого, ціни вець змінюютьс майже що години.

Тенденція цін знижкова.

До тих, що хочуть нострифікувати у Познані.

Подається усім товаришам, які покінчили студії за кордоном, а хотілиб нострифікувати у Познані, що нострифікаційні подання на познанськім університеті полагоджуються двічі до року, а саме: в місяці жовтні та квітні (або в травні). Подання треба вносити місяць скорше, бо т. зв. нострифікаційна комісія потребує стільки часу для засягнення інформацій від інших польських університетів. До подання треба приложити: 1) Курікулюм віте, 2) свідоцтво зрілости, 3) метрику, 4) свідоцтво державної приналежности, 5) свідоцтво моральности, 6) військову книжку, 7) індекс, 8) три ригорозальні свідоцтва, 9) абсолюторію, 10) диплом потверджений міністерством освіти (тої держави, де петент покінчив студії) та дотичним польським консулятом, 11) 150 зол. пол. як таксу.

Між іншим звертається увагу, щоби в абсолюторії навести всі семестри вислухані на заграничних університетах, хочби вони не були вчислені до 5-тилітніх студій. Інакше тут дається вписувати 1—3 триместрів.

Нострифікаційні умови, які в останнім часі отримали ми тут є такі: Зложення іспитів від II. групи (I. гр. обіймає фізику та хемію) вгору. З нових предметів іспитується: 1) бактеріольоґія та серольоґія, 2) клінічна пропедевтика, 3) оторінолярингольоґія, 4) стоматольоґія. Ті, що покінчили I ригороз на Українськім Унів. мусять тут вписувати 8—9 триместрів і складати всі іспити. Такси від іспитів 14.60 зол. Життєві умовини (мінімум): мешкання 50 зол. у місяць. Обіди 1.30 зол. У Познані є Українська Студ. Громада, при якій істнують ріжні секції. Між іншими є також секція лікарів нострифікантів, яка має 37 членів. При секції істнує ініціятивний ґурток для скликання „Краєвого Зїзду“ нострифікантів (не лише лікарів, але й юристів, фільософів та інженірів). Ініціятивний ґурток просить усіх нострифікантів на всіх університетах Польщі надсилати якнайточніші інформації в справах загальних, фахових та орґанізаційних. Подрібно інформації подає секція за залученням значка почтового у висоті 1 зол.

Листи слати на адресу: д-р Ярослав Хмілевський — Poznań, Małeckiego 12/III.

З концертової естради.

Музична частина вечора „Червоної Калини“ з 20. січня ц. р.

Після зрецензовання чисто-літературної части згаданого вечора д-ром Рудницьким слід би обговорити й музичну його частину. На неї склались сольоспіви п. Шмериковської-Приймової при фортепянновому дострою д-ра Нестора Нижанківського (третя і девята точка) та його ж сольова фортепянова гра. У першій з наведених точок відспівала наша симпатична співачка три пісні: Степового „Розвійтеся з вітром“ (Г-моль) та Нестора Нижанківського дві: „Прийди, прийди!“ (Фіс-моль) і „Засумуй трембіто“ (Г-моль). Тут вона показала ще раз свої співацькі прикмети, пізнані вже нашою публикою на давніших виступах, а саме — лагідний, меццосопрановий тембр голосу та високо-інтеліґентне фразування, вповні гідне особи з теоретично-музикольоґічною освітою. Ці прикмети помогли їй вивязатися помистецьки з інтерпретаторського завдання у всіх точках.

Щодо самих композицій, то про пісню Степового — хоча його пісні не надто часто в нас виконується — говориться, як про твір знаної вже творчої сили, якої шлях життя уже скінчився, та лишилась, бодай в отсих кількох чільних піснях з видання „Україна“ — добра слава майстра форми й мельодиста.

Натомісць цікавою новістю є дві пісні Н. Нижанківського. Обі — перша в свобідній формі, друга (нова музика до знаних уже слів!) у тричастевій формі з нахилом до строфічности — є дуже відрадними появами на полі нашої сольо-во-пісенної літератури. З радістю мусимо підчеркнути, що автор стоїть тут уповні на ґрунті здорової мельодики та сторонить від модерністичних екстраваґанцій, зберігаючи гарні традиції Шумана, Брамса, Вольфа, але заразом показуючи свою щиро-українську співочу душу. Ось як треба компонувати — пиши, як тобі в душі звенить, а не як мода каже! Докину це словами Рильського, наведеними в промові на початку концерту: „Є ланцюхи, яких не можна рвати!“ — також у музиці!

Щодо фортепяново-сольових точок нашого композитора, то наперед ми мали нагоду почути новий твір Барвінського, „Листок до альбому“ Ц-моль — твір, що в кожній ноті виказує типового Барвінського з його рясною поліфонією, опертою на народній мельодиці, відтак самого Нижанківського нову мініятуру, „Коломийку“ Фіс-моль. Замітне, що наші композитори крайно рідко беруться до стилізації коломийки, такої питомої галицькому краєвидові, дарма, що ще старий достойний перемишляк Вербицький у своїх „симфоніях“ прокладав їй дорогу до царства поважної музики. Врештою до нашої доби появлялися масово тільки принагідні коломийки, призначені виключно до танцю (та і в тому жанрі не зявився „свій Йоган Штравс“). До нечисленних стилізацій коломийки в нашій новій музиці належить між іншими фінал форт. тріо А-моль Барвінського. Та цим разом у Н. Нижанківського зустрічаємося з коломийкою, як самостійною мініятурою, на лад стилізації прим. мазурки в Шопена, чи норвеського „галлінґа“ у Ґріґа“. Щодо ритмічного уформування цієї коломийки позволю собі — не будучи етнографом — на одну замітку, а саме, що тут автор дещо вихилився з рам властивого коломийкового ритму через надто часте вживання амфібраха: вісімка-четвертьвісімка. Цей амфібрах безперечно приходить у коломийці, але по-перше не надто часто, а по друге: зараз після нього черговий такт приносить шіснайцятки та фіорітури для контрасту до попереднього такту. Тимчасом тут після такту з амфібрахом іде такт з 2-ма чистими четвертками, а часом після того ще й такт із півнотою. Такий ритм має радше мадярсько-словацький характер; правда, приняли його наші лемки, але це властиво не коломийкове, не покутське! Та нехай там. Поза тією подробицею треба тут з похвалою сказати при обох повищих піснях нашого автора — чи це чиста коломийка, чи лиш якась напівколомийка, що це вже таки шматок справжньої щирої музики, далекої від високопарної проблемоманії, модної в нашу добу, це шматок музики шляхотної, а заразом і доступної для широкого загалу — чого доказом були гучні оплески публики. Ці оплески спонукали нашого артиста додати на „біс“ власну імпровізацію на тему одної галицької народньої пісні (Г-моль); в тій імпровізації показався вплив Барвінського в гармоніці та трактуванню фортепяна.

Вкінці в девятій точці відспівала з чуттям і ґрацією п-і Шмериковська-Приймова кілька народніх пісень по фортепянному укладу Людкевича.

Борис Кудрик.

З судової салі.

Епільоґ свята на могилі під Зборовом.

Поруч великих міст і малий Зборів удостоївся політичного процесу. Є це епільоґ пропамятних подій з дня 28/8 1929 р. на могилі з часів перемоги гетьмана Б. Хмельницького під Зборовом.

„Спренжисти“ командант поліції Павловський сконструував процес про саботаж, який ще не скінчився, а рівночасно повів репресії в напрямі знищення українських гуманітарних товариств.

Завішено в листопаді 1929 р. філію „Т-ва охорони дітей і опіки над молодю“, а голову Т-ва п. О. Багрія, опікунів і провідників пласту: о. В. Кулика, п. М. Тимкевичівну і п. С. Купчика обвинувачено в переступстві §§ 285. і 287. к. з. (тайні орґанізації).

Після довгих тягань по постерунках поліції і до слідчого судді виготовлено їм вкінці акт обвинувачення. На першій розправі дня 20-го грудня м. р. обвинувачені боронилися тим, що Пласт є секцією зголошеного в старостві „Т-ва Охорони дітей і опіки над молодю“ і що в своїй діяльности не робили нічого незаконного. Доказовим матеріялом мали служити акти і свідки.

Дня 21 ц. м. відбулася в зборівськім городськім суді головна розправа проти названих обвинувачених. Свідки п-і К. Куликова й інж. О. Стойкевич зізнали, що дійсно Пласт істнує явно в Зборові вже від кількох літ. За весь той час щорічно держить сторожу при Божім Гробі, йде в поході в одностроях на могили борців за волю в листопадові свята та робить пластові прогульки. В 1927 році дня 2-го липня за відомом властей ішов у поході до і з залізничого двірця через місто до Цецової на могилу чеських леґіонерів. Того самого не могли не потвердити б. міський комісар п. Д. та комісар поліції п. З. (оба поляки). Цей останній, щоб ратувати команданта Павловського, зізнав, що поліція дошукується нелеґальности в тому, що зборівський 75. пластовий курінь закладав гуртки в сусідніх селах. Розуміється, що суддя мусів дати увільняючий вирок. Таким чином командант поліції Павловський сотий раз від 1921 р. доказав, що невинно чіпається українських громадян Зборова.

Мимоходом згадаємо, що той сам командант на десятки підпалів і крадіжей не виказав

навіть у десятій части такої „спренжистосьці" у вишукуванні злочинців, яку виказує у відношенні до провідників українських товариств і взагалі до українських культурно-освітніх робітників.

Заступали обвинувачених на обох розправах безплатно два українські адвокати: д-р Душенчук і д-р Макух. Обвинувачені зложили їм за це прилюдну подяку. **М.**

Дописи.

ЖУРАВНО, ПОВІТ ЖИДАЧІВ. (Иордан і наші москвофіли). Йордан відбувся у нас дуже величаво. Велике число людей прибуло і з дооколичних сіл, бо гарна погода позволила їм взяти участь у святі. Також треба згадати, що вся українська інтеліґенція взяла участь у тому святі, тільки бракувало о. Юркова і д-ра Лакусти. Велика радість опанувала всіх громадян та людей з дооколичних сіл, котрі бачили похід з прапором з жовто-блакитною лентою. Кажуть, що о. Юрків і старші братя на чолі з д-ром Лакустою нагло захворіли, мабуть тому, що не могли дивитися на той прапор. Задля тої тяжкої недуги забув, здається, сховати о. Юрків ключі від церкви і хтось у ночі закрався до неї, відомкнувши її ключами в ночі на 20/1 і забрав жовто-синю ленту та знищив посвячений прапор. Кличемо до заблудших наших братів: Опамятайтесь! Чейже самі знаєте, що перед кількома роками було вас багато, а нині на 2.000 душ осталось тільки 16 москвофільських родин. Таж скорше чи пізніше всі ви мусите пізнати, що зле робите і мусите злучитися з нами, з цілим народом!

ЧЕНСТОХОВА. (З життя української кольонії. — Ялинка для дітей). В Ченстохові й околиці живе поважне число політичних еміґрантів з Вел. України й українців заточенців з Галицької Землі. Завдяки ідейному проводові деяких одиниць українці тутешньої кольонії злилися в одну тісну національну громаду і працюють спільно під національним прапором. Це можна сказати особливо про тих, що згуртувалися в Т-ві допомоги українцям на чужині. Заходами цього Т-ва влаштовано тут дня 6. січня — в день Святого Вечора — українську ялинку для дітей еміґрантів з Вел. України й заточенців з Галичини. Знаючи, що Т-во власними засобами не в силі влаштувати ялинки, управа Т-ва звернулася до української суспільности й установ у Галичині й на Волині з проханням про ласкаві датки на ялинку. На прохання управи відізвалося поважне число галичан та галицьких установ і прислали датки на ялинку в сумі 105 зол. З Волині, на жаль, не згадала про нас ані одна особа, ані одна установа. Серед своїх і чужих на місці зібрала управа готівкою 180 зол., деякі річі на убрання ялинки, деяку одіж, забавки і з того всього уладила гарну першу ялинку для українських дітей — тут на чужині, далеко від рідного краю. На свято української ялинки зібралися майже всі українські діти (разом 30) зі своїми батьками. Жаль і прикро лише, що не всі діти вміли говорити по українськи, а саме не знали рідної мови діти тих еміґрантів, які поженилися з польками. П. Степан Паладійчук від управи Т-ва повитав дітей і їх батьків гарно обдуманою патріотичною промовою. Після того відбулися декламації, колядки, діточі забави, відтак гостила управа дітей чайком, а накінець роздано подарунки, розльосовано ріжні річі і забавки, роздано 27 комплєтів теплого білля, а тим дітям, що деклямували, роздано гарні книжочки, подаровані „Червоною Калиною". Свято закінчено співом національного гимну, який присутні відспівали з сльозами в очах. Перше свято української ялинки в нашій громаді пройшло несподівано добре. Це було гарне релігійно-національне свято нашої кольонії. Воно зробило справді гарне враження серед дітей, бо кожне з них почуло себе приналежним до громади українських дітей, кожне зачерпнуло на святі трохи українського духа і буде памятати це свято довго. На старших зробила ялинка також помітне враження, особливо на тих, що люблять Україну, тужать на чужині за нею, ждуть повороту до Рідного Краю, але злидні на чужині не дають їм змоги жити своєрідним життям серед чужих людей, серед несприятливих обставин. Сльози в очах цих пригноблених земляків були доказом їх душевних терпінь. Управа Т-ва допомоги дякує щиро всім жертводавцям за ласкаві датки на ялинку, особливо сердечно дякує жертводавцям з Галичини, які допомогли Т-ву в улаштуванні гарного свята для дітей наших людей на чужині.

ПІДГАЙЦІ. *(Свято „Просвіти" в Славятині.)* Свято „Просвіти" з нагоди 61-літнього існування Матірнього Т-ва відбулося і в нашім селі. Дня 28. XII. 1929. відправив місцевий свящ. о. Михайло Юхнович Службу Божу за живих, а панахиду за померших членів Т-ва. В часі Сл. Божої співав красно тутешній хор. А 29. грудня, в неділю, відбувся концерт у читальні, що розпочався відспіванням „Учітеся". Відтак слідував реферат, що його виголосив о. Михайло Юхнович, вказавши на обовязки кожного громадянина супроти Т-ва „Просвіта". Після цього хор відспівав кілька народніх пісень, котрі так подобалися, що мусів їх повторяти. Наконець відспівано при піднесенім настрою „Боже великий" і в одушевленні розійшлися люди домів. Заініціована о. М. Юхновичем збірка на „дар Просвіті" дала 51.69 зол. та доказала, що коли хто вміє промовити людям до переконання, то вони радо дадуть свої датки. Взагалі в нашім селі пізнати тепер працю о. М. Юхновича і видно добре, як дуже потрібна вона була. Ми можемо бути вдячні еесц. митрополитові, що по наших довголітніх стараннях про свого власного душпастиря дав нам такого працьовника, яким є о. М. Юхнович як в церкві, так і поза нею. *Місцевий.*

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Понеділок, 27. січня год. 7·30 вечором „Княжна Шікаго".

Малий Міський Театр:

Понеділок, 27. січня, год. 7·30 вечором „Мірелє Ефрос" (Гост. виступ В. Сечашкової.)

Театр ревії „Тонг" — в салі кіна „Кольосей":

Понеділок, 27. I., „Рапацька в Гонгу". Дві вистави: год. 7·30 і 9·30.

Вівторок, 28. I., „Рапацька в Гонгу". Дві вистави: год. 7·30 і 9·30.

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма „Співаючий сміхун".

КАСІНО: Предивна брехня Ніни Петровни (Бриґіда Гельм).

КОЛЬОСЕИ: Гроза смерти. Летун у човнах.

ЛЕВ: Любовний шепіт ночі (Лілі Даґовер).

МАРУСЕНЬКА: Граф Монте Хрісто Пімста графа Монте Хрісто (обі серії разом).

ОАЗА: Жінка в тигровім плащі. Пат і Паташон в Альпах.

ПАЛЯС: Звукова фільма: Корабель комедіянтів (Лявра ля Пляите).

ПАН: Военні віряи.

ПАСАЖ: Чи Едді Польо провинився?

ПРОМІНЬ: Козаки.

СІИЛЕВЕ: Місто пасса д (Мозжухін).

ФАТАМОРҐАНА: Місто кохання (Іван Петрович).

ХИМЕРА: Королівська любка.

УТІХА: Останній сни.

Програма радіо.

Вівторок 28. I. 1930

Варшава (1411,7) 17·45 Популярний концерт. **Гельсінгфорс** (221,4) 17·00 Концерт тріа. **Ляйпціг** (259) 16.30 Концерт солістів. **Льондон** (356,3) 20·45 Англійська популярна музика. **Берлін** (418) 19·00 Концерт мандолиністів **Стокгольм** (436) 18·50 Музична авдиція з Ґетенберґу. **Рим** (441) 17·30 Концерт. **Прага** (487) 20·00 Скрипкова музика. **Брюссель** (509) 21·15 Концерт радіо-орхестри. **Відень** (516,3) 20·00 Концерт віденської симфонічної орхестри. **Мюнхен** (533) 16·00 Популярний концерт. **Будапешт** (550) 20·35 Концерт. **Москва** (825) 19·00 Концерт з Ленінграду **Ленінград** (1000) 16·00 Солст Лященко. **Харків** (1304) 18·30 Концерт з Ленінграду. **Париж** (1725) 21·00 „Кармен" Бізета.

Середа 29. I. 1930.

Варшава (1411,7) 16·15 Трансмісія з Вильна **Гельсінгфорс** (221,4) 19·35 Куплєти. **Ляйпціг** (259) 16·00 Симфонічна орхестра. **Льондон** (356,3) 16·25 Клясична музика. **Берлін** (418) 20·0 Військовий концерт. **Стокгольм** (436) 19·30 Концерт хору. **Рим** (441) 21·02 Римський квінтет. **Лянґенберг** (473) 12·10 Механічна музика **Прага** (487) 19·00 „Непоборні" опера Ферстера **Міляно** (501) 20·30 „Мадам Батерфлай" Пуччіні. **Брюссель** (509) 21·15 Концерт. **Відень** (516,3) 20·05 Кабарет **Рига** (525) 19·03 Популярний концерт. **Мюнхен** (533) 18·45 Солісти **Будапешт** (550) 19·30 Концерт. **Ленінград** (1000) 19·30 „Злість" Яновського. **Харків** (1304) 9·00 Концерт для робітників. **Париж** (1725) 21·00 „Арлєзіянка" Бізета.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Комунікат до всіх Виділів Філій і читалень Тов-а „Просвіта". Виділ Філій і читалень зводять прискорити висилку зібраного „Дару Просвіті" разом зі збірковими листами, списом збірщиків і списом осіб, до котрих висдано письма Головного Виділу в справі зложення ними лепти на „Дар Просвіти". Все це потрібне для повідомлення влади про висліди збірки, а з окрема для оголошення всіх жертводавців в пресі. — **Канцелярія Тов-а „Просвіта".**

Філія „Сільського Господаря" в Турці запрошує заінтересованих на Звичайні загальні збори цього товариства, які відбудуться дня 11. лютого 1930 р. в год. 12. в салі „Просвіти" в Турці. На збори прибуде інж. Ю. Павликовський і посол Д. Великанович. — За Філію „Сільського Господаря" в Турці: **дир. В. Хаджай, о. М. Вільчанський і д-р М. Кондрат.**

Чергове засідання Українського Природничо-Математичного Товариства при Українськім Вис. Пед. Інституті в Празі відбудеться дня 30 січня 1930 р. в 4 год пopoл. в помешканню Інституту з порядком дня: 1. Проф. д-р Гула „Окремий випадок в теорії затьм сонця". 2) Доц. д-р Дольницький „Европа та Азія чи Евразія". — За Президію: **д-р Пасічник, секретар.**

Володимир і Даря зі Шпіцерів Ковалі з Солукова замісць подяк за желання з нагоди їх вінчання складають на [illegible] Ш. в Долині 0— зол. 1345

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". В друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.